

Pieter de Kok

Positief leiderschap is niet genoeg om verandering in gang te zetten. Er zijn ook mensen met 'grit' nodig, meent Pieter de Kok. Ook in de accountancy is dat een factor van belang.

DISCUSSIE | Column | 20 september 2022

Grit gezocht; positief leiderschap alleen is niet genoeg

Na een aantal weken het wereldnieuws gevolgd te hebben, in het bijzonder het nieuws uit Nederland, Oekraïne, China en Taiwan, vanuit een zeer onrustig Mexico, is *busy season 2022/2023* weer gestart.

Dit wordt mijn *auditcycle* nummer achtentwintig en ik heb er weer zin in. Gek genoeg, want ik merk dat ik soms meer vragen heb dan antwoorden bij recente discussies, gedrag en mindset in mijn werkveld.

Dat geldt ook voor de grotere vraagstukken in Nederland, Europa en Azië. Met grote verbazing heb ik onder andere het boerenprotest gevolgd. Ik heb sympathie voor de boeren, maar bij het omdraaien van onze vlag voelde ik vooral teleurstelling. Ik heb ook sympathie voor Taiwan, maar vrees het wapengekletter van China. Ik ben fel tegen Rusland als oorlogsmachine. Ik ben nog steeds overtuigd dat een groot deel van de Russen geen voorstander is van deze oorlog.

In Mexico is er ook protest, heel veel onrust, maar niet om stikstof of wereldmacht. Hier protesteren de drugskartels in dorpen en steden. Deze vorm van protest maakt van onze boze boeren een groep lieverdjes. Van duurzaamheid of ESG hebben we in Mexico nog weinig gehoord. Ik heb er deze zomer veel met mijn *amigos* over gesproken. Ze zien Nederland als een vreemd soort (vogel)paradijs. "Allemaal luxeproblemen, Pieter!"

Simpele dingen als afvalscheiding, riolering, bredere inzet zonnepanelen, verstandig watermanagement en het schoonhouden van straten, parken: ze hebben er weinig mee. Ik heb wel kleine projecten gezien rondom de bescherming van zeeschildpadden en vissen, zoals in Cabo Pulmo, maar je hoopt op meer.

Twee dingen zijn cruciaal in Mexico: morgen eten op tafel en veiligheid. Dat is hun lot, de belangrijkste *drive* voor het merendeel van bijna honderd miljoen Mexicanen. Na ruim vijftig bezoeken aan Mexico begrijp ik steeds minder van het land, de mensen, de politiek. Een beetje gelijk aan mijn huidige humeur in Accountancyland. Er lijkt weinig te veranderen, het is status quo, het is een grote stap vooruit, om vervolgens weer drie stappen terug te doen. Het zijn grotendeels lieve mensen, maar voor een slordige vijftig euro kan je ook zo maar in een zoutzuurbad verdwijnen. Geen geintje.

Op televisie zijn de protesten van de drugskarteljongens te volgen. Ze zijn boos dat het leger hun makkers opsluit. Een gemiddeld protest om vervroegde vrijlating gaat als volgt: een bus vol brave burgers wordt tegengehouden, met enig geluk krijgen de mensen genoeg tijd om de bus te verlaten, voordat deze bus in de fik wordt geschoten. Eenzelfde aanvalstactiek voor de lokale supermarkten van Oxxo.

Honderden mensen sterven per maand; brave burgers, journalisten en veel jonge kartelleden, bijna allemaal jongens, nog geen twintig. Daar lezen we in Nederland weinig tot niets over. Gek genoeg zijn de lieve protesterende boeren uit

Nederland wel nieuws in Mexico.

In een onrustig Mexico is leiderschap nodig, positief leiderschap, maar waarom lukt dat niet? Het is mij een raadsel. Het lijkt een land zonder leiderschap; een prachtig land, het is treurig, komt er ooit verandering?

Positief leiderschap is in mijn beleving echter niet genoeg om verandering in gang te zetten. Er zijn ook mensen met *grit* nodig. Je hebt positieve leiders en professionals met en zonder *grit*. Ik waardeer beide. Grit is vooral niet opgeven van je doelen, het is de ultieme combinatie van passie en doorzettingsvermogen.

Positief leiderschap en *grit* zijn de twee grootste aanjagers van succes. Beide aspecten zijn echter niet aan te leren, maar zitten in het DNA van mensen opgeslagen. Ik geloof niet in leiderschapstrainingen. Je bent een leider of je bent het niet. Hetzelfde voor een ondernemer, je gaat ervoor of niet en hetzelfde voor het zijn van auditor. Het zit in je of niet. Sommige landen, sommige (politieke) organisaties, sommige ondernemingen, sommige accountantskantoren lopen over van positief leiderschap en *grit*.

Deze zomer las ik over het werk van CORE van Sean Penn, maar ook over de World Central Kitchen van José Andrés; voorbeelden van indrukwekkend leiderschap en vooral heel veel *grit*.

In de accountancy in Nederland is *grit* een factor van belang. Elke vijf jaar lijkt er een nieuwe *grit*-beweging te ontstaan, zie ik nieuwe mensen zich positief manifesteren en vooruitkijken en zie ik jong positief leiderschap. Maar komt er een nieuwe fase, of kabbelen we door? Nu mijn loopbaan langzaam in een zachte landing gaat komen, is er één thema waar ik mij steeds meer zorgen over maak en dan vooral over het aspect gebrek aan *grit*: onze rol rondom duurzaamheid en hieraan gekoppeld de thema's rondom greenwashing, ESG en EU auditverplichtingen.

Waar is de urgentie, als we dit al jarenlang een zeer maatschappelijk relevant thema vinden? Mijn observaties tot heden:

- de bijhorende audit standaarden komen maar niet tot afronding; het gaat om technische discussies
- ik heb niet de indruk dat ons beroep veel interesse in het thema heeft
- een groot deel van het bedrijfsleven zelf is vooral nog zoekende
- en dan zijn er nog de vele discussies over de normen en KPI's zelf die gemeten en gecontroleerd moeten worden.

Ondertussen verandert het klimaat continue door en de trend lijkt niet positief. Er lijkt geen tijd meer verloren te kunnen gaan. Hier staat tegenover dat er zeker kantoren en individuen (al jarenlang) met veel *grit* met dit thema bezig zijn, maar of het voldoende is? Ik weet het niet.

Overigens zijn er natuurlijk veel meer thema's waar meer *grit* nodig is. Ik ga ze hier niet allemaal benoemen, maar ik stel voor mijzelf de vraag; waar halen we meer *grit* vandaan? Is het timing, is het een kwestie van geluk of pech: mensen zonder *grit* op topposities die de wereld negatief managen?

Ik vrees dat het geluk is. Dat is een factor die niet valt te managen. Of is geluk afdwingbaar? Ik ga komend jaar nog eens goed nadenken wat ik zelf nog kan betekenen rondom duurzaamheid. Ik ben nog zoekende.

Pieter de Kok is partner bij Coney Minds. Van 2010 tot en met 2014 was De Kok aanjager van vernieuwingsbeweging Tuacc.